

Jelentés az emberkereskedelemről – 2010

Kiadta az Egyesült Államok Külügyminisztériuma (Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons)

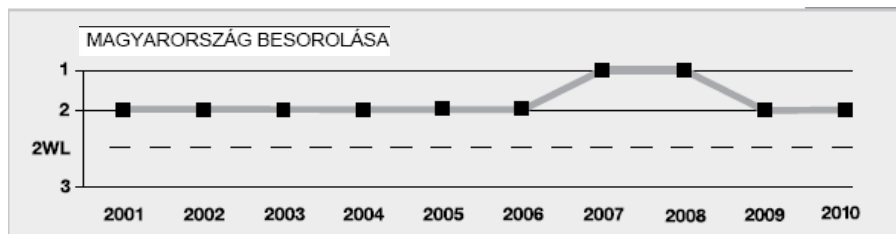
2010. június 14.

<http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2010/index.htm>

MAGYARORSZÁG (2. szint)

Magyarország kibocsátó, tranzit és célország a nőkkel és lányokkal kényszerprostitúció céljából folytatott emberkereskedelem tekintetében, és kibocsátó ország a férfiakkal és nőkkel kényszermunka céljából folytatott emberkereskedelem tekintetében. Magyar nőket jellemzően Hollandiában, Svájcban, az Egyesült Királyságban, Dániában, Németországban, Ausztriában, Olaszországban, Spanyolországban, Írországon, Görögországban és az Egyesült Államokban kényszerítettek prostitúcióra. Az ország keleti részén élő nőket gyakran Budapesten és az osztrák határ közelében lévő területeken kényszerítik prostitúcióra. Az árvaházban felnőtt roma nők és lányok különösen kiszolgáltatottak, ezért gyakran válnak az országon belül kényszerprostituáltakká. Nyugat-Európából sok férfi utazik Budapestre szexturizmus céljából, a prostituáltak egy része pedig emberkereskedők áldozata is lehet. Magyarországon férfiak és nők egyaránt vannak a kényszermunka céljából folytatott emberkereskedelem áldozatai között. Romániából és Ukrajnából Magyarországon keresztül Hollandiába, az Egyesült Királyságba, Dániába, Németországba, Ausztriába, Olaszországba, Svájcba, Franciaországba és az Egyesült Arab Emírátságokba szállítanak nőket, ahol prostitúcióra kényszerítik őket; előfordulhat, hogy az áldozatok egy részét Magyarországon is kizsákmányolják, mielőtt továbbvinnék őket a célországba.

A magyar kormány nem teljesíti teljes mértékben az emberkereskedelem felszámolására vonatkozó minimális követelményeket, bár jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy az elvárásokat teljesítse. 2009-ben a magyar kormány előrelépést tett a bűnüldözés terén, egyebek mellett

módosította a büntető törvénykönyv 175/B. paragrafusát, melynek értelmében nőttek a 12 évnél fiatalabb gyermekek ellen elkövetett emberkereskedelemért kiróható büntetési

tételek, továbbá nőtt az elítélt és szabadságvesztésre ítélt emberkereskedők száma, bár a bíróságok egyetlen olyan esetben sem indítottak eljárást vagy hoztak ítéletet, amelyben az elkövetők kényszermunka céljából kereskedtek áldozataikkal. A jelentéstételi időszakban a kormány mérsékelt előrelépést tett az áldozatok támogatása terén: bár támogatást nyújtott egy civil szervezet által üzemeltetett menedék létrehozására, amely 2010 márciusában nyitotta meg kapuit, és vállalta, hogy 2011 júniusáig fedezi a létesítmény működési költségeit, a menedék a jelentéstételi időszakban egyetlen áldozatnak sem nyújtott támogatást. Ráadásul a hivatalos dokumentumok szerint a menedék kizárólag magyar áldozatoknak nyújthat segítséget, potenciális külföldi áldozatoknak nem. A kormánynak további erőfeszítéseket kell tennie annak érdekében, hogy minden áldozatnak lehetősége legyen támogatás igénybevitelére. Az áldozatok megsegítésére szánt központi források hiánya 2008-ban és 2009 túlnyomó részében hozzájárulhatott ahhoz, hogy a támogatott áldozatok száma csökkent 2009-ben.

Javaslatok Magyarország számára: A kormánynak gondoskodnia kell arról, hogy a külföldi és a magyar áldozatok egyenlő mértékben férjenek hozzá a kormány által finanszírozott támogatáshoz, ideértve a menedékek szolgáltatásait is; továbbra is gondoskodni kell az emberkereskedelem áldozatainak folyamatos központi támogatásáról; növelni kell a rendőrség által a segítő szolgálatokhoz irányított áldozatok számát; meg kell fontolni a büntető törvénykönyv 175/B.

paragrafusának módosítását, konkrétan azon kitétel törlését, miszerint bizonyítani kell azt, hogy az áldozatot megvették vagy eladták – ez a módosítás növelheti a 175/B. paragrafus alapján bíróság elé állított és elítélt emberkereskedők számát, valamint a hatóság látókörébe és a támogató rendszerbe bekerülő áldozatok számát; javítani kell a bűnüldöző szervek és a civil szervezetek tájékozottságát azzal kapcsolatban, hogy milyen állami és magánkézben lévő szervezetek által finanszírozott és működtetett szolgáltatások állnak az emberkereskedelem áldozatainak rendelkezésére; képzési programot kell indítani a vidéki bűnüldöző szervek munkatársai számára az emberkereskedelemmel kapcsolatban; általános tájékoztató kampányt kell indítani a potenciális áldozatok és a nyilvánosság számára a kényszermunkával és a kényszerprostitúcióval kapcsolatban.

Büntetőeljárás

A jelentéstételi időszakban a magyar állam a korábinál nagyobb erőfeszítéseket tett az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűnüldözés és büntetőeljárások terén. A magyar büntető törvénykönyv (Btk.) 175/B. paragrafusa az emberkereskedelem valamennyi formáját tiltja, bár a legtöbb emberkereskedelemmel kapcsolatos eljárás során az ügyészek egyéb vonatkozó törvényekre támaszkodnak. A jelentéstételi időszakban a kormány módosította a 175/B. paragrafust, aminek köszönhetően nőtt az olyan ügyekben kiróható büntetés, amelyekben az áldozat 12 évnél fiatalabb gyermek. Ilyen esetekben a 175/B. paragrafus értelmében jelenleg egy évtől életfogytig tartó szabadságvesztés róható ki, amely kellően szigorú, és összhangban van az egyéb súlyos bűncselekmények – például nemi erőszak – esetén kiróható büntetési tételekkel. A hatóságok jelezték, hogy a Legfelsőbb Bíróság egyik határozatának következtében az ügyészekre túlzottan szigorú bizonyítási kötelezettség hárul a 175/B. paragrafus alapján indított emberkereskedelmi eljárásokban, nevezetesen bizonyítaniuk kell, hogy az áldozatot valamely személy eladta vagy megvásárolta. E kötelezettség miatt az ügyészek általában más jogszabályok alapján indítanak eljárást az emberkereskedelemben érintett elkövetők ellen. A rendőrség és a határőrség 27 esetben folytatott nyomozást emberkereskedelem kapcsán, míg 2008-ban 21 ilyen esetet jegyeztek fel. A hatóságok 16 elkövető ellen indítottak eljárást emberkereskedelem miatt, 2008-ban ugyanez a szám 18 volt. 2009-ben 23 elkövetőt ítéltek el emberkereskedelem miatt, mindegyik esetben szexuális célú kizsákmányolás volt a vád. Ezzel szemben 2008-ban 16 elkövetőt prostitúció, két elkövetőt pedig kényszermunka céljából folytatott emberkereskedelem miatt ítéltek el. A tavalyi évre vonatkozóan a kormány nem számolt be kényszermunka céljából folytatott emberkereskedelemmel kapcsolatos eljárásról vagy ítéletről. 2009-ben a 23 elítélt elkövetőből húszra róttak ki szabadságvesztést, ami előrelépés az előző évi adatokhoz képest, amikor 18 elkövetőből 11-et ítéltek szabadságvesztésre a bíróságok. A 2009-ben szabadságvesztésre ítélt elkövetők közül 12 elkövetőt három évnél rövidebb időre, 3 elkövetőt 3-4 év közötti időtartamra, 5 elkövetőt pedig öt évre ítéltek. A jelentéstételi időszakban a bűnüldöző szervek 55 munkatársa vett részt az áldozatokkal kapcsolatos érzékenységet növelő és az áldozatok felismerését segítő képzésben. A kormány három esetben folytatott nyomozást emberkereskedelmi ügyben a holland, német és osztrák bűnüldöző szervekkel együttműködve.

Védelem

A jelentéstételi időszakban a magyar kormány szerény lépéseket tett az áldozatoknak nyújtott támogatás terén, de további erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy a támogató szolgáltatások az eddiginél több áldozat számára váljanak elérhetővé. 2009-ben a civil szervezetek és a hatóságok összesen 94 áldozatot regisztráltak, szemben az előző évi 88 esettel. A kormány körülbelül 61 000 dollárnak megfelelő összeget juttatott egy civil szervezetnek azzal a céllal, hogy az 2010 júniusáig egy az emberkereskedelem áldozatainak fenntartott menedéket üzemeltessen. Ez előrelépésnek számít az előző évhez képest, amikor a kormány nem alakított forrásokat olyan civil szervezetek számára, amelyek menedéket, egészségügyi szolgáltatásokat, valamint jogi és pszichológiai tanácsadást nyújtottak az áldozatok számára, de problémát jelent, hogy az állam által finanszírozott menedék szolgáltatásait kizárólag magyar áldozatok vehetik igénybe; a menedék a jelentéstételi időszakban egyetlen áldozat számára sem nyújtott szolgáltatásokat. Továbbá a jelentéstételi időszakban egy magánkézben lévő civil szervezet 45 esetben nyújtott támogatást emberkereskedők áldozatainak, míg ugyanez az adat 2008-ban 88 volt. Az áldozatok megsegítésére szánt központi források hiánya 2008-ban és 2009 túlnyomó részében, valamint egy menedék bezárása 2008-ban hozzájárulhatott ahhoz, hogy a támogatott áldozatok száma csökkent 2009-ben. Bár előfordulhat, hogy a kormány az általános áldozatsegítő programokon keresztül néhány esetben támogatta emberkereskedők áldozatait, erről pontos adatokat nem tudtak szolgáltatni a hatóságok.

A kormány által üzemeltetett emberkereskedelmi forródrót révén a tavalyi évben kilenc áldozat kapott támogatást civil szervezetektől, ami visszaesés az előző évi 50 esethez képest. A bűnüldöző szervek és a konzulátusok munkatársai kb. 30 áldozatot regisztráltak belföldön 2009-ben az előző évi 26-hoz képest. A bűnüldöző szervek és a civil szervezetek gyakran nem voltak tisztában azzal, hogy milyen szolgáltatások igénybevételére jogosultak az emberkereskedelem áldozatai; ez is hozzájárulhatott ahhoz, hogy a jelentéstételi időszakban alacsony volt a támogatott áldozatok száma. Egyetlen áldozat ellen sem indult eljárás olyan törvénysértő cselekedet miatt, amelyet annak közvetlen következményeként követtek el, hogy emberkereskedelem áldozatává váltak, és nem érkezett jelentés olyan esetről, amelyben a hatóságok nem megfelelően kezeltek egy áldozatot. A kormány arra biztatta az áldozatokat, hogy támogassák az emberkereskedelem kapcsán indított vizsgálatokat és bírósági eljárásokat; 2009-ben 27 áldozat járult hozzá az emberkereskedelem kapcsán indított nyomozások és eljárások sikeréhez. A kormány 30 napos gondolkodási időt biztosított a külföldi áldozatok számára arra, hogy eldöntsék, együttműködnek-e a bűnüldöző szervekkel az esetek felderítése során; 2009-ben egyetlen külföldi áldozat sem kért vagy kapott 30 napos ideiglenes tartózkodási engedélyt. Civil szervezetek aggodalmukat fejezték ki annak kapcsán, hogy a magyar áldozatok számára nem áll rendelkezésre 30 napos gondolkodási idő annak eldöntésére, hogy segíteni kívánják-e a hatóságok munkáját – ezzel kapcsolatban a magyar áldozatoknak már regisztrálásuk alkalmával döntést kell hozniuk. A külföldi áldozatok hat hónapos ideiglenes tartózkodási engedélyért folyamodhatnak, amennyiben úgy döntenek, hogy együttműködnek a hatóságokkal.

Megelőzés

A jelentéstételi időszakban a magyar kormány szerény erőfeszítéseket tett a hatékonyabb tájékoztatás érdekében. A kormány nem indított kampányt azzal a céllal, hogy a nyilvánosságot és a potenciális áldozatokat tájékoztassa az emberkereskedelemmel kapcsolatban; ugyanakkor a kormány 15 800 dollárnak megfelelő összeget fordított egy kampányra, amely a potenciális ügyfeleket célozta annak érdekében, hogy csökkentse a kényszerprostituáltak szolgáltatásaira irányuló keresletet. A 2009-es jelentés szerint a 2009 márciusában indított három hónapos kampány a rádióban elhangzó hirdetéseket, száz magyarországi benzinkúton kihelyezett plakátokat és az igazságügyi minisztérium weboldalán elhelyezett tájékoztató anyagot foglalt magában; ez utóbbit az adatok szerint 4000 látogató tekintette meg. A magyar kormány aktívan figyelte a bevándorlási és kivándorlási adatokat az esetleges emberkereskedelmi cselekmények felderítése érdekében, emellett 17 200 dollárnak megfelelő összeget juttatott egy civil szervezetnek azzal a céllal, hogy az egy felnőtt kísérő nélküli kiskorúak számára fenntartott menedékben dolgozó szakemberek számára az emberkereskedelemmel kapcsolatos kockázatokról szóló képzési programot nyújtson.